

előállítás szerint a kumuláció elsősorban azoknak hasznos, akik a COMPENDEX mágnesszalagos szolgáltatás alapján folytatnak irodalomkutató, és akik olvasó-visszanagyító berendezéssel a szükséges referátumokról könnyen készíthetnek papírmásolatot.

Kérésre a cég – kipróbálás céljára – mintát küld.

/Special Libraries, 67. köt. 3. sz. 1976. p. 171./

* * *

Világkereskedelmi információs rendszer kifejlesztése

Az INTERFILE (*Inter-Trade Center File of Information Services*) a nemzetközi üzleti információs források gépesített adatbankja. Egyaránt kiterjed publikált és nem-publikált forrásokra. Kezdetben a *World Trade Center* (Világkereskedelmi Központ) koncepció részeként alakult ki, New York-ban. Jelenleg a *World Trade Centers Association* négy tagszervezete (Tokió, London, New York és Indianapolis) használja on-line formában.

Az INTERFILE-ban tárolt adatok jellemzői három fő kategóriából kerülnek ki:

funkció (tárgykör);
ország, gazdasági blokk vagy régió;
árúccikk.

A fenti jellemzők numerikus kódok formájában szerepelnek (könnyebb kezelhetőség, állandó naprakészen tartás, gazdaságos tárolás és gyors visszakeresés, belső hivatkozási rendszer, bővíthetőség, kompatibilitás, nyelvi problémák elkerülése).

A *funkció (tárgykör) kód* a kereskedelemmel kapcsolatos főbb tevékenységeket azonosítja: statisztika, import/export szabályozás, piackutatás, reklám stb.

A *földrajzi kód* alapja az ENSz 3-jegyű országcódja, erőteljesen kibővíve.

Az *árúccikk kód* alapja a *Standard International Trade Classification* (SITC = Szabványos Nemzetközi Kereskedelmi Osztályozás), amelyet az ENSz Statisztikai Bizottsága fejlesztett ki. Ez a rendszer igen hajlékony és kompatibilis a legfontosabb hasonló nomenklaturákkal.

A *tételek szerkezete* (általában): cím; tartalom rövid leírása angolul; terjedelm; nyelv; ár; kiadó vagy terjesztő címe; bizonyos esetekben leőhely.

Különlegessége a programnak, hogy a rendszerben tárolható az egyes adatok kíváncs felülvizsgálata vagy felújítási időpontja, és az adatot szolgáltató kereskedelmi központ címe. Keresés ezek alapján is történhet.

Az INTERFILE 1972 óta működik on-line üzemmódban. Előfizetéssel és esetenkénti megrendeléssel egyaránt használható.

/CALLAHAN, R. E.: *Developing a World Trade Information System* = *Special Libraries*, 66. köt. 12. sz. 1975. p. 575–578./

(Sárdy Péter)

* * *

Kémiai tudományos, műszaki és gazdasági információs alrendszer

1974 október 22-én írták alá a lengyel Vegyipari Minisztérium, a Tudományos és Felsőoktatási Minisztérium, valamint a Lengyel Tudományos Akadémia közötti egyezményt a gépi információhordozón rendelkezésre álló kémiai és vegyipari tudományos, műszaki és gazdasági információk közös hasznosítására.

Első lépésként a *Chemical Abstracts Condensates* (CAC) mágnesszalagos szolgáltatást fizette elő a Varsói Műegyetem, és Központi Könyvtára ennek alapján kezdte meg a kémiai tudományos, műszaki és gazdasági információs alrendszer felépítését.

A CAC mágnesszalagos adatbázisra alapozott szelektív információterjesztést a Lengyel Népköztársaság állami határain belül bármely felhasználó (egyen vagy közület) igénybe veheti tekintet nélkül ágazati hovatartozására. Retrospektív szolgáltatásra jelenleg még nincs lehetőség.

A CAC mágnesszalagokat a ZOWAR Számítástechnikai Intézet IBM 360/50 típusú számítógépén dolgozzák fel, az intézet által átdolgozott IBM TEXT-PAC programcsomag alkalmazásával.

A felhasználó természetes nyelven fogalmazza meg igényét. Ehhez lengyel és/vagy angol nyelvű kulcsszavakat használ. A keresőképet a könyvtár kémiai információs központja dolgozza ki. A felhasználó postán kapja meg a géppel kikeresett bibliográfiai hivatkozásokat.

A választ nem a kémiai információs központ, hanem a felhasználó értékeli. Ennek alapján a központ szükség szerint korrigálja a keresőképet. A változtatást csak akkor kéri maga a központ, ha a keresés alkalmával egyáltalán nem találtak megfelelő hivatkozást, vagy ezek száma 100-nál több.

A rendszer kialakítása azzal a következménnyel is járt, hogy szükségessé vált a külföldi folyóiratok beszerzésének bizonyos fokú átcsoportosítása az együttműködő könyvtárak között, valamint új folyóiratok beszerzése a többszörös előfizetések rovására. Ehhez azonban előzőleg megfelelő reprográfiai kapacitást kell biztosítani.

A kémiai tudományos, műszaki és gazdasági alrendszer kialakításának második lépése a retrospektív keresés megoldása lesz.

A cikk a rendszer logikai felépítésének részletes és bőveges ismertetését adja, példákkal mutatva be működését.

/BOGDAN, G. – FRONCZAK, I.: *Podsystem INTE w dziedzinie nauk chemicznych* = *Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji*, 21. köt. 2. sz. 1976. p. 29–32./

(Schiff Ervin)